

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2006-373

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiologian laitos	
Tekijä-Författare-Author Korkeamäki, Johanna Kristiina			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Vastuu lapsesta painavampi muuttuneessa maailmassa : normatiiviset ohjenuorat ja moraaliset valinnat median perhekeskusteluissa			
Oppiaine-Läroämne-Subject Yleinen sosiologia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2006-05-02	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 97 s.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkimuksessa tarkastellaan normatiivisuutta median perhekeskusteluissa. Tutkimuksen tarkoituksena on käsitteellistää nyky-yhteiskunnan normatiivisuutta ja moraalista sekä teoreettisesti sosiologisen keskustelun avulla että empiirisin tapausesimerkein. Aineistona on käytetty sanomalehtitekstejä (n=118) vuosilta 2004 ja 2005. Tutkimuksessa kysytään, miten vanhemmat ja asiantuntijat rakentavat sosiaalista todellisuutta ”hyvästä perheestä”.</p> <p>Tutkimuksen aluksi luodaan katsaus perheen politisoitumiseen modernin ja postmodernin perheen käsitteiden avulla. Sosiologista keskustelua jäsenetään kahden erilaisen perhenäkemyksen, uustraditionaalisen ja kriittisen, sekä asiantuntijuuden avulla. Myös lapsen hyvää tarkastellaan toimintaa suuntaavana normatiivisena käsitteenä.</p> <p>Tutkimuksessa käydään sosiologista keskustelua perheestä moraalikäsityksenä ja normatiivisena instituutiona ja pyritään laajentamaan perinteistä sosiologista normi- ja moraalikäsitteitä. Arvojen ja normien rinnalla käytetään hyveen käsitettä. Tutkimuksessa normi määritellään ”normatiiviseksi ohjenuoraksi”, jonka toimija ottaa tilanteisesti huomioon. Moraali ymmärretään sellaiseksi valinnan tekemiseksi, jossa toimija hyväksyy vastuun ja toiminnan mahdolliset seuraukset.</p> <p>Aineiston lehtitekstit koostuvat erilaisista perhettä koskevista keskusteluista, joista tutkimuksen kannalta tärkein koskee lapsen subjektiivista oikeutta päivähoitoon. Aineiston analyysissä hyödynnetään diskurssianalyysia, retoriikkaa ja semiotiikkaa. Aineiston jäsennyksessä on käytetty seuraavia vastakkainasetteluja: mennyt aika – nykyisyys, ihanne – arki, vastuu – vapaus ja julkinen – yksityinen.</p> <p>Aineiston keskusteluista on tunnistettavissa kaksi näkemystä ”hyvästä perheestä”, jotka toimivat eri logiikalla. Uudessa vanhemmuudessa perheen nähdään muuttuneen yhteiskunnan modernisoituessa, kun taas perinteisessä vanhemmuudessa ihmisten nähdään muuttuneen. Perhe normittuu myös työtä vastaan kahdella eri tavalla: toisaalta lastenkasvatus nähdään työnä ja erityisosaamisena, toisaalta perheen arvomaailma asettuu työelämään vastaan. Lapsen etu ja vanhempien vastuu ovat keskustelujen yhteinen lähtökohta. Vastuu on ehdotonta ja velvoittaa kaikkia vanhempia.</p> <p>Keskusteluun osallistujat ottavat myös kilpailevan logiikan huomioon selonteissaan: toimijoiden ratkaisut esitetään familistisesti ”perheiden ratkaisuna” ja perheen velvoittava vastuu perustuu individualistiseen valintaan. Perhepuhetta säätelee myös ”julkinen moraal”, jonka mukaisesti myös yksityisyyteen vetoavien on annettava selontekoja kunnollisuudestaan. Julkiseen moraalisiin sisältyy myös liberalistinen jännite, joka kieltää syyllistämistä ja paheksumasta toisten valintoja.</p> <p>Tutkimuksen aineiston valossa perhe vaikuttaa edelleen olevan hyvin normatiivinen, vaikka yksinäisyyttä haastaa kaksi erilaista kertomusta perheestä ja yhteiskunnasta.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords normatiivisuus vanhemmuus – normit julkinen keskustelu- normit perhe-elämä - lehdistökirjoittelu			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			